

Leden van de gemeenteraad,

Dames en Heren,

Het drama dat op zondag 28 september de inwoners van Haaksbergen trof, heeft niet alleen in de gemeenschap, maar ook bij mij diepe sporen achtergelaten. Ik denk dat ik namens iedereen spreek in het gemeentehuis, dat wij intens mee leven met de slachtoffers en nabestaanden. Het is intens verdrietig dat mensen hun dierbaren moeten missen. En ik ben mij ervan bewust dat er nu nog steeds vijf mensen in het ziekenhuis liggen. Ik vind het vreselijk wat hen overkomen is en ik wens ze veel kracht en sterkte toe.

Leden van de gemeenteraad,

Dames en Heren,

De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Dit is officieel bepaald in de Gemeentewet, maar voor mij is het ook een vanzelfsprekendheid die hoort bij het uitvoeren van dit ambt. Ik ben niet alleen formeel verantwoordelijk, maar ik voel mij ook verantwoordelijk. Toen ik ruim 2,5 jaar geleden aantrad kon ik niet vermoeden dat de laatste weken één van de zwaarste perioden uit mijn leven zou worden. En daarbij denk ik ook nadrukkelijk aan de betrokken medewerker van onze gemeente. Hij maakt een zware tijd door.

Er zijn door u veel vragen ingediend. De meeste vragen zal ik in mijn verhaal proberen te beantwoorden. Hierbij zal ik eerst algemeen op de zaken ingaan en vervolgens een aantal vragen specifiek behandelen.

Een reactie op de overige en/of gedetailleerde vragen die niet makkelijk mondeling zijn te beantwoorden, heb ik voor u op papier gezet. Deze krijgt u straks uitgereikt.

Zoals u weet is de verleende vergunning voor het AutoMotorSportief evenement gemandateerd ambtelijk afgehandeld. Dat betekent dat ik niet bij persoonlijk betrokken ben geweest bij de vergunning-verlening. Voor de helderheid: ik wist van het evenement AutoMotorSportief, maar ik was persoonlijk niet op de hoogte van de komst van de monstertruck. En ik zeg u, dat de aankondigingen in de lokale media en op straat echt aan mij voorbij zijn gegaan. Ik ben daarin direct open geweest, maar de interpretatie van dit feit is een eigen leven gaan leiden.

Dit alles betekent niet dat ik daarmee deze kwestie doorschuif en wegloop voor verantwoordelijkheden. Opmerkingen daarover vallen mij zwaar. Ik werk voor de inwoners van Haaksbergen. Ik zal niet voor mijn verantwoordelijkheden weglopen. Suggesties daarover in de media en social media zijn onjuist.

Samen met u wil ik wel de burgemeester zijn die de gemeentelijke organisatie gaat verbeteren en professionaliseren. Al eerder heb ik daarover met u in deze zaal gesproken. Dit is nu meer dan ooit essentieel. De ingezette cultuuromslag, zoals opgenomen in het coalitieprogramma, heeft onze volledige aandacht.

Problemen niet wegschuiven, maar elkaar er juist op aanspreken. Respect is daarbij het uitgangspunt en ook kritiek. Omdat dat ons wakker houdt. Feit is wel dat - zeker met de kennis van nu - het proces rondom de vergunning veel vragen oproept, ook bij ons als college. Dat moet goed onderzocht worden. We moeten met elkaar hieruit lering trekken en het beter doen. En dat geldt niet alleen in Haaksbergen, in Twente en in Nederland. Het monstertruck-drama toont in mijn ogen aan dat procedures bij Nederlandse gemeenten te veel verschillen en afwijkend zijn. Getuigen daarvan zijn bijvoorbeeld de vergunning-aanvragen en bijbehorende documenten voor 28 september en 16 oktober. Anno 2014 mag daar geen sprake meer van zijn. De inwoners moeten kunnen vertrouwen op de overheid. Daar mag geen misverstand over bestaan.

De afgelopen weken is er veel gezegd en geschreven over wat onze gemeenschap is overkomen. Ik heb geprobeerd zo snel mogelijk en zo goed mogelijk duidelijkheid te geven. Helaas heeft dat niet altijd geleid tot de gewenste helderheid en zijn sommige verhalen een eigen leven gaan leiden. Niet alles is in het begin goed gegaan.

Zo kwamen er bij de eerste persconferentie direct vragen over de vergunning, terwijl onze aandacht uit ging naar de hulpverlening en de nazorg. Gevolg was dat de vergunning onder druk, op zondagavond 28 september te snel online is gezet, waardoor er veel nieuwe vragen ontstonden. Ik trek het mij aan dat dit gebeurd is. Ik realiseer mij dat betrokkenen het als zeer vervelend hebben kunnen ervaren, dat niet in één keer een compleet beeld is gegeven van vergunning-aanvraag, vergunning en vergunning-procedure en al datgeen wat daarmee samenhangt.

Ik ben nu eenmaal meer een burgervader dan een media-strateeg. Ik ben beter in normale gesprekken, dan in journalistieke interviews. In een crisis-situatie luister je het ene moment naar hartverscheurende verhalen van slachtoffers en familie van nabestaanden en het andere moment moet je je voor de media verantwoorden. In mijn gedachten staan altijd de getroffen en centraal. Daarbij hebben we rekening gehouden met onze verantwoordelijkheid richting de gemeenschap in het algemeen en de gemeenteraad in het bijzonder. Als er in dat proces fouten zijn gemaakt, dan betreur ik dat.

Tijdens het ongeval, in de dagen na het ongeval - en op dit moment nog steeds - ligt de focus op de slachtoffers en nabestaanden. Wij hebben daarbij als college op afgewogen wijze voor hen het vervolg-traject ingericht. Ik ben dankbaar dat ik, net als mijn college-leden, alle slachtoffers en nabestaanden persoonlijk heb mogen bezoeken en dat zij hun verhaal met mij gedeeld hebben. Bij het drama zijn veel jongeren betrokken. Ik zal daarvoor extra aandacht hebben. Samen zullen we ons door deze moeilijke periode heen slaan. Er is nog steeds intensief contact met de slachtoffers en nabestaanden en zij worden door de familie-rechercheurs op alle fronten geïnformeerd over onze vervolgaanpak en de stand van zaken. Daarnaast is er - zoals u van vandaag heeft ontvangen - een plan gemaakt speciaal gericht op de nazorg van dit drama.

Haaksbergen is een gemeente waar de saamhorigheid groot is. Veel mensen kennen elkaar. Het is een gemeenschap om trots op te zijn. Ook dat heb ik de afgelopen weken gemerkt. Ik dank uit de grond van mijn hart alle hulpverleners, instanties en collega's die zich keihard hebben ingezet. En zeker ook de omstanders, winkeliers en vele

anderen die zonder aarzelen in actie kwamen. De stille tocht was emotioneel en indrukwekkend. De gebedsdienst mooi en bijzonder.

Van velen van u heb ik steunbetuigingen mogen ontvangen. Het heeft mij goed gedaan en geeft mij de kracht om Haaksbergen door deze crisis heen te leiden. Als burgemeester van Haaksbergen wil ik er zijn voor alle inwoners. In goede, maar ook in slechte tijden. Het hoofd koel houden bij tegenslag, om er ook dan juist te zijn voor de inwoners van onze gemeente. En daar mag u mij altijd op aanspreken.

Leden van de gemeenteraad,

Dames en Heren,

Openheid staat wat mij betreft in dit proces centraal. Daarom heb ik alle documenten, voor zover nu bij ons bekend, omtrent het evenement in het algemeen en deze editie in het bijzonder afgelopen vrijdag online gezet. Daartussen bevinden zich de plattegronden en bijlagen die betrekking hebben op de aanvraag en de vergunning van 2014 en van eerdere jaren. Verder is de mandatenregeling online raadpleegbaar via de gemeentelijke website.

Zorgvuldigheid gaat boven snelheid. Ik ben mij ervan bewust dat anderen op basis van deze documenten hun conclusies zullen gaan trekken. Maar ik prefereer openheid boven geheimhouding.

Natuurlijk spelen er ook bij mij allerlei vragen door mijn hoofd over hoe dit heeft kunnen gebeuren. En uiteraard heb ik daar als mens ook een beeld bij. Maar elk antwoord roept nieuwe vragen op en leidt vervolgens tot speculeren. Ik hoop dat de onafhankelijke onderzoeken ons alle antwoorden kunnen geven. Wanneer alle uitkomsten op tafel liggen kunnen we oordelen. Dat zijn we verplicht naar elkaar. Ik wil weten wat er is gebeurd en hoe het heeft kunnen gebeuren. Ik ben blij dat de Onderzoeksraad voor de Veiligheid een volledig onderzoek zal doen. Samen met dit onderzoek en het onderzoek van het OM hoop ik dat binnen afzienbare tijd meer duidelijk is. Ik vraag u geduld te hebben en de uitkomst van het onderzoek met vertrouwen af te wachten. De Onderzoeksraad voor de Veiligheid heeft laten weten te hechten aan zorgvuldig onderzoek en adviseert om - tot publicatie van de onderzoeksresultaten van het OM en het eigen onderzoek - geen andere onderzoeken te (laten) doen. Onderzoek heeft volgens hen tijd

nodig heeft en is doorgaans complexer dan vooraf verwacht. Zelf onderzoek doen en sneller onderzoek doen, leidt doorgaans tot verwarring en vaak ook tot verschillende conclusies, omdat niet alle relevante feiten bekend zijn. We mogen er bij beide instanties op vertrouwen dat de onderzoeken niet langer dan strikt noodzakelijk in beslag zullen nemen. Het rapport kan na verschijnen besproken worden in de gemeenteraad.

Speciaal richt ik mij nog even tot een groep letselschade-advocaten. Ook hen roep ik op om terughoudend te zijn in hun uitlatingen. Ik begrijp hun belangen en werkwijze, maar wij laten onze inwoners niet in de kou staan. We zullen hierin zorgvuldig en secuur te werk gaan. Om de onderzoeken niet te hinderen, zult u begrijpen dat er rondom dit proces daarom voorlopig geen mededelingen meer worden gedaan.

Dit alles neemt niet weg dat het college van B&W zelf een kritische evaluatie gaat uitvoeren over de eigen werkwijze met betrekking tot de evenementen-vergunningen. Na het ongeval hebben wij als college van B&W al aan de fractievoorzitters van de gemeenteraad gevraagd om ook een eigen onderzoek te starten. De fractievoorzitters hebben ervoor

gekozen om dat besluit op een later moment te nemen als duidelijker wordt wat er onderzocht moet worden. Ik denk dat het verstandig is om niet te veel onderzoeken te starten, maar wel te pleiten voor een redelijke termijn waarin de huidige onderzoeken afgerond kunnen worden. Alle betrokkenen hebben recht op duidelijkheid. Laten we daarin samen optrekken.

Tot slot wil ik graag een aantal zaken helder schetsen en daar waar mogelijk specifiek ingaan op een aantal vragen die u heeft gesteld. U zult begrijpen dat ik niet alle vragen kan beantwoorden omdat ik dan aan het interpreteren en speculeren ben. Ik heb begrip voor alle vragen, omdat u en ik graag een verklaring wilt hebben.

Er wordt gesuggereerd dat Haaksbergen alle hulp van buiten heeft afgewezen. Dat is niet correct. En dat beeld wil ik graag rechtzetten. Om 15:59 uur kwam de eerste melding van een ongeval in Haaksbergen binnen bij de meldkamer in Twente. Direct waren de eerste eenheden van politie, brandweer en de geneeskundige hulpverlening gealarmeerd. Binnen 5 minuten waren de eerste hulpverleners ter plaatse. Ter plekke bleek de hulpverlening door omstanders, te zijn gestart. In goede

samenwerking tussen 'spontane' hulpverleners en de hulpdiensten is de acute hulpverlening vorm gegeven.

Ter plaatste waren ongeveer 150 hulpverleners aanwezig van alle diensten betrokken bij Veiligheidsregio Twente en naburregio's. GRIP 3 is afgekondigd om 16:26 uur. Daarmee kwam de verantwoordelijkheid te liggen bij mij als burgemeester of de loco. Nog voor 17:00 uur kwam het eerste Beleidsteam bijeen onder leiding van de loco-burgemeester.

Vervolgens zijn er meerdere beleidsteam-vergaderingen geweest die avond. Vanaf ongeveer 19:00 uur was ik zelf aanwezig. Ik was ten tijde van het ongeval in Groningen en ben zo snel mogelijk naar

Haaksbergen gereden. De inzet ter plaatse was rond 20.00 uur klaar en om 22:30 uur is de operationele inzet beëindigd. De volgende dag - 29 september - vond er nog een beleidsteam-vergadering plaats en is formeel de GRIP 3 status afgeschaald. Besloten is in dat overleg om met een crisisteam de nafase te organiseren. Dagelijks is er vervolgens één of meerdere keren vergaderd tot en met donderdag 9 oktober.

Gedurende de nafase hebben we veel hulp gehad van gemiddeld 10 tot 20 personen uit bijna bijna alle Twentse gemeenten en de veiligheidsregio. Veel hulp is daarnaast aangeboden door de

Commissaris van de Koning van Overijssel, gemeenten binnen en buiten Twente, het Nederlands Genootschap voor Burgemeesters en anderen. Met de beschikbare capaciteit uit Twente en adviezen van anderen is de nafase gestart. De aangeboden hulp had vooral betrekking op de crisisorganisatie en op de nafase. We hebben niet van alle instanties die ons gebeld hebben, hulp aangenomen. Het betrekken van te veel partijen, die vanuit betrokkenheid hun steun aanbieden, is mijn inziens ook niet goed en komt de kwaliteit en productiviteit van het werk niet ten goede. Maar er is geen enkele vorm van hulp geweigerd.

Er volgt uiteraard nog een gebruikelijke evaluatie van de veiligheidsregio over de gang van zaken. Hierover zullen wij u uiteraard t.z.t. informeren. Op dit moment zijn er overigens nog steeds allerlei partijen betrokken om het proces in het belang van Haaksbergen en de betrokkenen goed en zorgvuldig te laten verlopen en te begeleiden. Vooral op het gebied van communicatie en nazorg zijn door de gemeente externe partijen geconsulteerd.

Meerdere fracties hebben gevraagd om duidelijkheid omtrent de verschillende categorieën die gelden voor evenementen. De

zogenoemde A, B en C-categorie. Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor het verlenen van alle evenementen vergunningen in onze gemeente. Samen met de andere gemeenten in Twente hebben we afspraken gemaakt met VRT op welke wijze we risico's bij evenementen beoordelen en wanneer welk type advies wordt ingewonnen. We kennen drie risicoklassen, A is de laagste categorie en C de hoogste. Dit conform de landelijke handreiking. Afspraak is dat bij een evenement in de risicoklasse C standaard door de gemeente aan VRT een advies wordt gevraagd. Deze adviesaanvraag wordt vervolgens multidisciplinair opgepakt. Bij een evenement in de B-categorie vraagt de gemeente mono-disciplinair advies bij de betrokken hulpdiensten, dit gebeurt dan op lokaal niveau. Bij een evenement in de A-klasse wordt veelal geen advies ingewonnen. Uit de geautomatiseerde berichtgeving van de evenementen-kalender (zie productie 37, Evenementen - Dagelijkse samenvatting) blijkt dat het bezoekersaantal van het gehele evenement verhoogd is. Hierdoor is het evenement met de zondags-opening en de kermis naar een klasse B gegaan. De uitkomst van de risicoclassificatie wordt automatisch door het systeem berekend. De definitieve classificatie dient vervolgens

handmatig te worden ingevuld. In dit geval is de definitieve classificatie op A blijven staan.

De gemeente Haaksbergen maakt gebruik van een regionaal aanvraagformulier voor evenementen-vergunningen. Bij het verlenen van vergunningen beoordeelt de ambtenaar of er bijzonderheden zijn die aan de burgemeester gemeld moeten worden. Als portefeuillehouder heb ik mij verdiept in het onderwerp vergunningverlening. Bovendien staat dit onderwerp ook op de agenda in het lokale overleg met de politie. Na dit drama heb ik nieuwe afspraken met het afdelingshoofd gemaakt. Vergunningen die nu worden uitgegeven worden dubbel gecontroleerd en door mij gezien, totdat we exact weten wat er mis is gegaan en hoe we dat kunnen verbeteren.

Het aanvraagformulier voor een vergunning voor dit evenement is binnengekomen op 18 september. In de week daarna heeft de organisatie nog enkele malen aanvullende stukken ingediend. De vergunning kon daarom niet eerder dan 24 september 2014 worden afgegeven. Ofwel, vlak voor het evenement. Dat is niet goed, wel verklaarbaar. Stichting Sterevenementen Haaksbergen organiseert al

jaren meerdere evenementen verspreid over het jaar. Veelal wordt daarbij voor meerdere evenementen gelijktijdig vergunning aangevraagd. Voorafgaand aan het evenement voor 2014 is meerdere malen contact geweest met de stichting. Het eerste contact is 24 april geweest. Pas in een laat stadium wist de stichting hoe het programma er uit zou komen te zien.

De komende periode richt het college van B&W zich volledig op de nazorg van de slachtoffers en de nabestaanden. Medewerkers van de gemeente en externe deskundigen zijn bij dit traject betrokken.

Inmiddels heeft u het plan gericht op de nazorg ontvangen.

Samen met u als raad, het college, het ambtelijk apparaat, de inwoners van Haaksbergen en andere betrokkenen, zal ik als burgemeester van Haaksbergen alles doen wat in mijn macht ligt om de feiten boven tafel te krijgen zodat we de juiste maatregelen kunnen nemen om een dergelijk drama in Haaksbergen, Twente en Nederland te voorkomen.

Ik dank u voor uw aandacht.